

[Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?&cat_id=83023&stind=11.

4. Натарова О.В. Бухгалтерський облік доходів державного сектору відповідно до національних стандартів / О.В. Натарова – Режим доступу до ресурсу: <http://econjournal.vsau.org/files/pdfa/764.pdf>

Годнюк Ірина

к.е.н., доцент

Подільський державний аграрно-технічний університет

м. Кам'янець-Подільський, Україна

НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА МЕТОДИКА КОНСОЛІДАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Виникнення і функціонування в Україні агропромислових консолідованих груп підприємств як економічно відокремлених господарюючих суб'єктів - незаперечний факт, внаслідок чого виникає необхідність розробки принципів інформаційного забезпечення їх управління та облікового відображення відносин між ними.

Інформація про фінансово-майновий стан та результати діяльності таких суб'єктів господарювання, знаходять своє відображення у консолідованій фінансовій звітності, яка дає об'єктивне й цілісне уявлення про майновий і фінансовий стан групи загалом як єдиної економічної одиниці.

Метою консолідованої фінансової звітності є інформування власників, держави і третіх осіб про контрольований капітал, фінансовий стан і результати діяльності корпоративної групи. Достовірність та повнота консолідованої фінансової звітності є основою для залучення інвестицій.

Серед вітчизняних стандартів питання складання консолідованої фінансової консолідованої звітності регулюють: НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», НП(С)БО 2 «Консолідована звітність», П(С)БО 19 «Об'єднання підприємств» [3].

Питання консолідації займають належне місце в системі Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), що регулюється основними стандартами: МСФЗ 27 «Консолідовані та окремі фінансові звіти», МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу», МСФЗ 28 «Облік інвестицій в асоційовані компанії», МСФЗ 31 «Частки у спільних підприємствах». Крім того, питання консолідації в тій чи іншій мірі стосуються і багатьох інших стандартів [2].

Розглядаючи стандарти консолідованої фінансової звітності на національному та міжнародному рівні, слід відмітити їх схожість за назвами та суттю. Разом з тим при здійсненні аналізу вимог національних і міжнародних

стандартів щодо процесу консолідації фінансової звітності виявлено, що національні стандарти розглядають вужче коло питань, ніж міжнародні. Так, НП(С)БО 2 не повністю розкриває всі тонкощі процесу консолідації, не має окремого визначення терміну “консолідована звітність”, не наводить процедури втрати контролю материнськими підприємствами над дочірніми, не містить питання обліку інвестицій. На відміну від НП(С)БО 2 у МСФЗ 27 передбачено, не лише звітність групи підприємств, але й окрема фінансова звітність материнської компанії. Також потребує удосконалення облік фінансових інвестицій згідно вимог міжнародних стандартів, що регулюють процес обліку за видами діяльності та розкриття інформації про частки участі в інших суб'єктах господарювання.

При консолідації виділяють два етапи:

1) первинна консолідація (під час складання вперше консолідованої звітності раніше незалежних підприємств);

2) поточна консолідація (під час складання консолідованої звітності групи, яка була утворена раніше та вже здійснювала взаємні операції).

Кожному з видів консолідації властиві свої методики консолідації фінансової звітності [1].

Первинній консолідації властиві методики за ознакою залежно від умов створення групи підприємств (методика консолідації фінансових звітів підприємств, об'єднаних шляхом придбання та методика консолідації фінансових звітів підприємств, об'єднаних шляхом злиття).

Наступній консолідації за міжнародними стандартами фінансової звітності залежно від виду та ступеня впливу інвестора на об'єкт інвестування притаманні такі методики як: повна консолідація, пропорційна консолідація звітності, метод еквівалентної вартості або метод пайової участі, метод обліку за собівартістю.

В Україні згідно з П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» для обліку фінансових інвестицій в асоційовані й дочірні підприємства, а також у спільну діяльність зі створенням юридичної особи (спільне підприємство), використовується метод участі в капіталі [4].

Вважаємо за недоцільне застосовувати метод участі в капіталі як єдиний підхід до складання консолідованої фінансової звітності материнськими підприємствами, оскільки такий підхід не забезпечує інтереси часток меншості. Можливість складання консолідованої фінансової звітності за декількома методами надасть можливість користувачам фінансової інформації більш поглиблено аналізувати фінансову звітність та здійснювати виважені економічні рішення. Тому, пропонуємо застосовувати альтернативні підходи до складання консолідованої фінансової звітності на основі міжнародних стандартів.

Консолідація являє собою об'єднання даних фінансової звітності групи підприємств в єдину звітність. Правила консолідації можуть залежати від ступеня впливу одного підприємства на інше. Складання консолідованої звітності базується на постатейному сумуванні звітів підприємств, які входять в групу. Для попередження подвійного включення взаємних операцій їх результати підлягають елімінуванню (виключенню).

Залежно від того, коли формуються консолідовані звіти, процедури

консолідації будуть різними за обсягом і складністю. Спочатку, тобто на дату придбання, група складає тільки консолідований баланс, тому що саме із цієї дати починається діяльність нової господарської одиниці. Консолідована фінансова звітність, що складається згодом (на кожен дату звітності материнського підприємства), буде формуватися з усіх форми звітів, передбачені національними стандартами [1].

Варто відзначити, що консолідація звітності це складне і тривіальне завдання, що вимагає ресурсів і часу. Виникаючі складнощі в першу чергу носять методологічний і організаційний характер:

Консолідація управлінських даних та отримання достовірної консолідованої звітності ускладнено не узгодженими методиками ведення обліку та управління фінансами компаній, що входять до холдингу;

Використання різних програмних продуктів для оперативного та фінансового управління, веде до втрати даних і їх аналітичності, збільшуються терміни обробки інформації, отримана консолідована звітність не оперативна.

У консолідованій звітності недостатня кількість розрізів аналітичної інформації.

Вирішити перераховані вище проблеми можна регламентувавши методологію консолідації звітності та впровадивши автоматизовану систему, яка дозволить компанії самостійно і з мінімальними витратами отримувати консолідовану фінансову звітність, досягнути ефективності діяльності корпоративної групи - завдяки точному плануванню, поточного аналізу і оперативному контролю.

Список використаних джерел

1. Бурлакова О. В. Современные методологические проблемы консолидированного учета [Текст] / О. В. Бурлакова. – М.: Бухгалтерский учет, 2008. – 368 с.
2. Вахрушина М. А. Международные стандарты финансовой отчетности [Текст] / М.А. Вахрушина, Л.А Мельникова. – М.: Омега-Л, 2009. – 571 с.
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»/ Наказ Міністерства України №628 від 27.06.2013 р. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13> (дата звернення 02.02.2015). – Назва з екрана.
4. Сіренко С. В. Актуальність та основні облікові аспекти консолідованої фінансової звітності [Текст] / С. В. Сіренко, К. А. Яровий // Економічний аналіз. – 2013 р. – Том 14. № 2. – С.235-239. – Режим доступу: [file:///C:/Users/User/Downloads/278-1233-1-PB%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/278-1233-1-PB%20(2).pdf) (дата звернення 02.02.2015). – Назва з екрана.

